

Falu a város szélén

A Mátra lábánál meghúzódó 37 ezer lakosú Gyöngyös évtizedek óta kialakult ellátási, gazdasági kapcsolatai révén **23 település körzetközpontja**. A vonzáskörzetben élők száma meghaladja a 45 ezret. A város középfokú oktatási, egészségügyi intézményei, kereskedelmi egységei közel 100 ezer ember ellátását hivatottak szolgálni. Aki mostanában járt Gyöngyös központjában, maga is tapasztalhatta, hogy **a város már régen kinőtte határait**. Az utcák, terek szűkek, a boltok zsúfoltak. Parkírozóhelyet találni csaknem reménytelennek tűnő vállalkozás.

Kiss Józseffel, a városi tanács elnökhelyettesével, Gyöngyösnek mint körzetközpontnak a fejlődési lehetőségeiről beszélgetünk.

— Elsődleges feladatunk, hogy a város és a környék érdekeit összehangolva próbáljuk terveinket megvalósítani — foglalja össze egy mondatban az irányító központ célját. Elmondja azt is: a város legégetőbb gondja, hogy **az infrastruktúra fejlődése nem tudta követni a gyors urbanizációt**.

Szűkösebb

keretből

— átgondoltabban

A lakosság csaknem 40 százaléka a néhány éve felépített öt lakótelepen él. Nagyon kevés a telefon, igencsak ráférne a bővítés a városi szennyvíztisztító telepre. Ezt eredetileg naponta 7500 köbméter feldolgozására szánták, de átalakításokkal teljesítményét sikerült napi 12 ezer köbméteresre növelni. Azonban még ez is kevés.

— **Az idén 140 millió forintot, a város költségvetésének 20 százalékát fordíthatjuk fejlesztésre** — folytatja az előbbi gondolatot. — Terveink megvalósításához, azt hiszem, joggal várhatjuk a közeli községek anyagi támogatását is. Itt van például az új 256 ágyas kórház építése. Eredetileg a 654 milliós értékű létesítményt ebben az öt-éves tervidőszakban szeretnénk volna átadni. A végső prognosztizált ár 860 millió forint lesz, és reméljük, 1992-re végleg elkészül a beruházás. **Az elhúzódó építkezés többletköltségeinek fedezésére a megyei tanács nem vállalt garanciát. Így ez a városi tanács kasszáját terheli.**

Ötven-hatvan millió forintot magunkra vállalunk, de a többi előteremtéséhez már a környező községek és a helyi gazdálkodó szervezetek segítségével kell kérnünk.

Ahogy hallom, az előzetes tárgyalásokon az érintettek nem zárkóztak el a „hozzájárulás” fizetésétől, az egyenlő tehervállalástól.

Súlyos milliós elköltésének helye a gyöngyösi **telefonközpont is**. Két évtizede az ország legkorszerűbbjének ismert központ felett alaposan eljárt az idő. A rekonstrukció tervezett költségeinek 40 százalékát előre kéri a posta. A 160 millió forint előteremtéséhez ismét a szolgálatást élvezők segítségét kéri a tanács.

A legközelebbi

szomszéd

Gyöngyössoly mos a városhoz legközelebb fekvő község. Olyannyira közeli szomszéd, hogy egy erőstorkú legény Gyöngyös utolsó házából akár át is kiálthatna Soly mosra. Alighogy elmaradnak a gyöngyösi Petőfi utca házai, már fel is tűnik a Kis-hegy tövében épült falu. A tanács házában Lukács László elnök vár.

— Gyöngyössoly mos önálló község. **Bár nagyon jó a kapcsolatunk a várossal, de soha nem akartunk a város része lenni** — szögezi le rögtön a beszélgetés elején. — A kapcsolat, az időközben létrejött város környéki községek státusával még szorosabbá vált. Ennek számunkra káros hatását nem érezzük, sőt...

Ahogy sétálunk a tiszta, rendezett községben, minden utca végén szőlősorok látszanak. Ötszázan helyben találnak kenyérkeresetet, de 1200 soly mosinak a városi, illetve a közeli üzemek adnak munkát. A község talán legnagyobb épülete a nemrégiben bepuccolt iskola, ahová közel 400 kisdíák jár.

— Három éve 105 házhelyet parcelláztunk — mondja Lukács László, amikor az új házak között járunk. — Régen a városba mentek az emberek, most meg inkább visszajönnek a faluba. Villanyal és vízzel adtuk a 750 négyzetméteres telkeket, négyzetméterét 200–240 forintért. Huszonöt helybeli vásárolt házhelyet, a többi a városiak vették meg. Most újabb huszonötöt jelölünk ki. **Nagy a kereslet, amin nem**

is csodálkozom, hiszen Gyöngyösön **háromszor-négyszer drágábbak a telkek**. Nem sokára csatlakozunk a város szennyvízhálózatához, mert a Petőfi utca rekonstrukciója során olyan keresztmetszetű vezetéket fektetnek le, ami képes lesz elvezetni a gyöngyössoly mosi szennyvizet is.

Amikor a tanácsok közötti **kapcsolatról** beszélgetünk, megtudom: **már negyedik esztendeje működik az a város környéki bizottság**, amely a településeken a közös érdek szerinti fejlesztéseket, a lakossági ügyek egységes szempontok szerinti intézését, valamint a környezet-, természetvédelmi feladatokat hivatott összehangolni egyebek között.

Gyöngyössoly moson például a városi tanács **apparátusa látja el az építés műszaki-hatósági felügyeletet**. De ennél sokkal kézzelfoghatóbb kapcsolat a városgazdálkodási üzem, hetente kétszer megjelenő kukaskocsija.

Határmódosításra

készülnek

A közeljövőben közigazgatási **határmódosításra** is készülnek.

Gyöngyös utolsó utcájának, a Diósmalom utcának a városhoz tartozó déli oldala beépített, míg a másik nem, mert ez a földnyilvántartás szerint **gyöngyössoly mosi illetőségű szőlő**. A közigazgatási határmódosítás után a városszéli utca mindkét oldala — ami egyébként logikus is — gyöngyösi lesz.

Gyöngyös és a közelében levő 23 kisebb-nagyobb község szoros kapcsolatban él, amit az is bizonyít, hogy a városba 9 ezer vidéki jár naponta dolgozni, nyolcezren pedig Gyöngyösről mennek a visontai üzemekbe, a Thorezbányába. **További összekötő kapocs az ivóvíz is, helyesebben ennek hiánya**. Az intenzív bányaművelés miatt a vizek mélyebb rétegbe vándoroltak, így Visontán, Halmajugrán, Detken már csak **kis-községi regionális vízmű építésével tudják megoldani a lakosság vezetékesvíz-ellátását**, amire egyébként az idén sor is kerül.

Talán a **terségi szemlélet** erősödését jelzi az is, hogy az eddig **négyévente** megrendezett **gyöngyösi szüreti eseménysorozat** elnevezése idén már **Mátrai Szüret** lesz.

Czauner Péter